

અક્તાની મિસાલ- અરૂણાચલનો દ્રી ફેસ્ટિવલ

ભારતના ઉત્તર પૂર્વમાં સ્થિત
અરુણાચલ પ્રદેશની અપાતાની
જનજાતિ દ્વારા મનાવવામાં આવેલ
દ્રી ફેસ્ટિવલ અથવા દ્રી પર્વ એક
લાણણીનો તહેવાર છે અને અને
લોકો હર્ષોલ્લાસથી ઉજવે છે.
હકીકતમાં દ્રી ફેસ્ટિવલ એક કૃષિ
પરંપરાનો લાણણીનો તહેવાર છે.
વાસ્તવમાં પાક છે તે સારો ઊત્તરે
તેવી પ્રાર્થના કરવાનો પર્વ છે. આ
વર્ષ જુલાઈમાં દ્રી ઉત્સવ મનાવવામાં
આવ્યો, પરંતુ આની શરૂઆત જુન
મહિનાથી જ ચાલુ થઈ ગઈ હતી.
અરુણાચલ પ્રદેશની અપાતાની
સમુદ્રાય આ દિવસે પોતાના
પારપારિક દેવતાઓને પ્રસન્ન કરવા
માટે તેમજ સારો વરસાદ, સારો પાક
અને લોકોના જીવનમાં સુખ અને
શાંતિ આવે તેની પ્રાર્થના કરેછે. તેની
સાથે સાથે આ પર્વ એતરોને
જંતુઓથી બચાવવા માટે, અનાજની
સારી ઊપજ સાથે તેને સુરક્ષિત
રાખવા માટે, પાક, જનાવરો અને
મનુષ્યમાં રોગોને ન ફેલાય તથા
સમાજમાં શાંતિ જળવાઈ રહે આ
બધી જ આકંશાઓ માટે આ પર્વ
મનાવવામાં આવે છે. આ પર્વથી

મહિના પહેલાથી અપાતાની જાતિના યુવા અને વૃદ્ધથો સહૃ સાથે મળીને લાકડા, વાંસ, ફૂલો અને ધજથી તે પૂજાસ્થળને ખૂબ સજાવે છે, જ્યાં બધો દેવતાઓ અને એક દેવીની પૂજા કરવામાં આવે છે. આ પર્વની પૂર્ણ ગામનાં સામૂહિક તૈયારી કરવામાં આવે છે અને આ પર્વમાં પહેરવા માટે એક વિશેષ પોશાક બનાવવામાં આવે છે. પૂજાના દિવસે સ્થાનીય પૂજારી ચોખાનાં બેતારોમાં જઈ ત્રણેથે દેવતાઓ અને દેવીની પૂજા કરે છે અને પૂજાની સાથે પશુભિલાયાપવામાં આવે છે, પરંતુ હવે પતીકાત્મક ભલિ આપવામાં આવે છે. આ દિવસે ગામના ભધા લોકો અપોગ એટલે કે, ચોખાથી બનાવેલી બિધરની સાથે જાત જાતના પકવાનોનું સેવન કરે છે અને આખો દિવસ નાચી અને ગાઈને આ પર્વ ઉજવે છે. વાસ્તવમાં આ પર્વ પરસ્પર એકતા અને ભાઈચારાનો સામૂહિક પર્વ છે. આ પર્વની સાથે પાક સૌથી વધારે થાય તેની પ્રાર્થના કરે છે અને તેને ઊજવે છે. આને ઊજવાની ઘડી રીતો છે જેમકે, નૃત્ય, ગીત સંગીત, રમતનું આયોજન થાય છે, યુવાન છોકરાઓ કુશી દ્વારા પોતાનું શૌર્ય બતાવે છે. આમાં જ યુવાન છોકરા અને છોકરીઓ પોતાના માટે યોગ્ય જગતનાથીની પસંદગી કરે છે. જે યુવાન કુશીની, તીરંદજી અને રસાકસી જીવી પ્રતિયોગિતામાં સારું પ્રદર્શન કરે છે, તેના માટે ધઢી છોકરીઓ તરફથી લગ્નના માંગા આવે છે. આજ કારણોસર યુવકો આ પર્વમાં પોતાનું શૌર્ય બતાવવા માટે મહિનાએ પહેલાથી જ તૈયારી શરૂ કરે છે જેથી આ અવસર પર યુવકો તેમની પ્રેમિકાને ખુશ કરી શકે અને આ પ્રદર્શન દ્વારા યુવકો પોતાની મનપસંદ પ્રેમિકા કે દુલહન મેળવી શકે. ક્રી ઉત્સવનું સાંસ્કૃતિક અને સામાજિક મહત્વ ખૂબ વધારે છે. તે જ કારણે અપાતાની જનજાતિના લોકો તેમની લોકસંસ્કૃતિને જીવંત રાખે છે. આ પર્વ દ્વારા આપું ગામ એક સામાજિક માળખાનો એક હિસ્સો બની જાય છે. આવી રીતે જ ગામમાં સામાજિક એકતા બની રહે છે જેનાથી ભાઈચારો વધે છે. આ પવંથી યુવાન ઐઝૂત પેતીના મહત્વને સમજે છે.

અનેક બીમારીમાં ગુણકારી છે લીલા રિંગોડિ

આપણા આયુર્વેદમા ભાજનન યાય માત્રામા,
યોગ્ય મોસમમાં, યોગ્ય સમયે ગ્રહણ કરવાના ખાસ
નિયમો બનાવવામાં આવ્યા છે. જો આપ મોસમ પ્રમાણે
અનાજ-શક્કાશી-ફળોને ઉપયોગ કરો તો આપનું
સ્વાસ્થ્ય બારે માસ તંદુરસ્ત રહે તેની ખાતરી આપવામા
આવે છે. ક્યારે શું ખાવું તેનો ખ્યાલ કઈ રીતે રાખી
શક્યા? તે માટે બજારમાં એક લટાર મારવી આવશ્યક
બની જાય છે. આયુર્વેદના ગ્રંથમાંથી જાણકારી મેળવવી
કે વડીલોની શિખામાં કે નુસખા કારગર હોય છે.
માન્યું કે બજારમાં હવે બારેમાસ મોટાતાગના ફળ-
શક્કાશી મળી રહે છે. તેમ છતાં મોસમી ફળની
ઓળખ આપ બજારમાં એક લટાર મારવાથી મેળવી
લેશો. શિંગોડા બે પ્રકારના મળે છે. એક સૂક્ત જેનો
ઉપરી રંગ કાણો હોય છે. બીજા લીલા જેનું બહારી પડ
લીલું હોય છે. અંદરથી તે સંક્રદંશના જ હોય છે,
પરંતુ સ્વાદમાં થોડી મીઠાશ ધરાવે છે. ચોમાસામાં ખાસ
મળે છે. કુદરતે અન્ય ફળોની સરખામણીમાં શિંગોડાનો
જરા હટ્કે આકાર બનાવ્યો છે. ‘ત્રિકોણ’ જેથી સંસ્કૃતમાં
તેને ‘ત્રિકોણફળ’ કહેવામાં આવે છે. હંદયનો આકાર
ધરાવતું શિંગોડાનું ફળ દેખાવમાં મનમોહક લાગે છે.
તળાવમાં ઊગતાં હોવાથી તેને ‘જળફળ’ કહેવામાં
આવે છે.

શિંગોડાનું વાનસ્પતિક નામ ટ્રાપાનનાન્સ ડિસ્મ
બાઈસ્પાઇનોસા છે. અંગેજમાં તેને વોટર ચેસ્ટનટ કે
વોટર ક્લેન્ટ્રોપસ્ટ કહેવામાં આવે છે. શિંગોડાને ભારતની
અન્ય ભાષામાં વિવિધ નામે ઓળખવામાં આવે છે.
જેમ કે હિન્દીમાં સિંઘાડા કે સિંહાડા, તમિણમાં ચિમકારા,
તેલુગુમાં કુલ્યકમ, બંગાળીમાં પાનિફલ, કધનડમાં
સગાડે, એરિયામાં પાણી સિંગાડા, પંજાਬીમાં ગોનરી,
મરાಠીમાં સિંઘાડે કે સિંગાડા, મલયાલમમાં

ક્રીમપોલમ, ઉદ્વમાં સિધારા.
શિંગડાની તાસિર જોઈએ તો મધુર, ઠીરી, વાત-
પિતાને ઘટાડાનારી, કફને દૂર કરનારી, રુચિ વધારનારી,
મોટાપાને દર કરનાર, વીરને વધારનાર તથા ઘણું

૧૦૦ ગ્રામ શિંગોડામાં સમાયેલાં પોષક તત્ત્વોની વાત કરીએ તો તેમાં કેલરીની માત્રા ૧૩૧ ગ્રામ, સોડિયમ ૨૭ મિલિગ્રામ, પોટોશિયમ ૭૧૫ મિલિગ્રામ, કુલ કાર્બોહાઇડ્રની માત્રા ૨૮ ગ્રામ સમાયેલી હોવા મળે છે. તેમાં વિટામિન સી, વિટામિન ઝી, વિટામિન બી-૬, આયર્ફ, ડેલ્ટિયમ, મૈન્જનિયમ, કોભાલ્ટામિન તથા પ્રોટીનની માત્રા ૨ ગ્રામ જેટલી હોય છે. એન્ટિ-ઓક્સિડન્ટના ગુણોથી ભરપૂર હોવાને કારણે તેનું સેવન

કરવાથી ઝી-રેડિકલ્સથી બચાવે છે.
લીલા શિંગોડાના સ્વાસ્થ્યવર્ધક લાભ શરીરની
નબળાઈને દૂર કરવામાં ગુણકારી:

અનેક વખત મોસમમાં બદલાવને કારણે કે ભોજનમાં અરુચિ, અનિયમિતતા કે પદ્ધતિઓ અત્યંત કડક રીતે ઉપવાસ કરવાથી શરીરમાં નભળાઈ આવી જાય છે. આવા સંઝોડોમાં લીલા શિંગોડાનું સેવન ગુણકારી ગણાય છે. કેમ કે શિંગોડામાં કેટનું પ્રમાણ હોતું નથી. તેમાં સારા પ્રમાણમાં પોટેશિયમના ગુણો તો આયના ગુણો સમાયેલાં છે જેથી તેનું સેવન કરવાથી શરીરને

શરૂઆતના સાજ માટ લાભદાર્યાઓ : શિગાડામાં
ઈસેટિન, ડાયોસ્મેટિન, લ્યુટોલિન,
ટોટોએરિજિનનાની સાથે એન્ટિ-ઔક્સિડન્ટ સમાવેલું
. જે શરીરમાં ડેઝ્સેસ્ટની મરામત કરીને સોઝાને
શિગોડામાં મદદ કરી શક છે. હદયની તંદુરસ્તી માટે
અષાકારી : ૧૦૦ ગ્રામ શિગોડામાં પોટેશિયમનું
માણ ઉપરાં મિલીગ્રામ હોવાને કારોબાર બ્લડપ્રેશરને
શિગોડામાં બહુ ઉપયોગી ગણાય છે. વળી
અધિમની અસરને ઘટાડે છે. જેથી બ્લડપ્રેશર ઘટે
. વળી ખરાબ કોલેસ્ટ્રોલના પ્રમાણને ઘટાડવામાં
ખાયક બને છે. તેથી જ હદયના તંદુરસ્તી જગ્યાએદી
કે તે માટે હદય આકારના શિગોડાના ફણનું સેવન
તંત્ત ગુણકારી ગણાય છે. માનસિક તાણ
શિગોડામાં મદદરૂપ : શિગોડાનું સેવન કરવાથી
નસિક તણાવ અમુક હંડ સુધી ઘટે છે. તેનું મુખ્ય
રણ શિગોડામાં વિટામિન બી-દની માત્રા વધું છે.
માનસિક તાણ તથા વ્યક્તિત્વના મનોભાવને
ચારવામાં મદદ કરે છે. તેમજ ગાઢ નિદર લાવવામાં
શકારી ગણાય છે. કેન્સરના ખતરાને ઘટાડે છે:
ગોડામાં એન્ટિ-ઔક્સિડન્ટની માત્રા વધ તીયે છે

એ હોર્ગી રહી શકે બસ? આપણે એ પણ જાડ્યું કે
યરમાત્માએ માનવ શરીરનું બંધારણ જ એ રીતે ઘડ્યું છે
આપણું શરીર જો કુદરત સાથે બચાવું તાત્ત્વિક
પ્રણાલી એ સ્વયં સ્વસ્થ રહી શકે.

દુષ એ ચર્ચા-વાત આગામ વધારીએ

આજે આપણા સહૃદામાં ધીરજતાનો ખૂબ જ અભાવ
તોવામાં આવે છે. એટંથું જ નહિં, પરંતુ તે ગુણ મનાય
છે. ધીરજતાની આ ખામીને 'આપણાને સમયની ખૂબ જ
કેમત છે,' એવા બહાના નીચે સારી રીતે પોષણ કરતા
શોઈએ છીએ. આપણે ઓછા સમયમાં વધુ ફાયદા લેવા
નશ્ચતા હોઈએ છીએ. પરિણામે પાયા વગરની ઈમારત
નીબી કરવામાં જ રસ ધરાવીએ છીએ.

સ્વસ્થની બાબતમાં પણ આપણે તેવી જ ભૂલ કરતા
શોઈએ છીએ. પૂર્વ સાવધાની રાજવાને બદલે બીમાર
પણ બાદ દવાઓ ખાઈને જરૂરી સાજા થવા ઈચ્છાએ
નથીએ. આપણાને બીમારીને મૂળમાંથી નાબૂદ કરવાને બદલે
આત્મતના બાબત ઉપયારો કરીને જ સ્વસ્થ રહેવાની દાનત
દેય છે. અંગેજમાં કહેવત છે કે,

"Prevention is better than cure..."

Digitized by srujanika@gmail.com

જ થાય તેવી કાળજી રાખી શ્રેષ્ઠ છે. તે હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને અહીંથાનિરોગી રહેવાના મૂળભૂત પાયાના ત્રણ સ્થંભોનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જેને અનુસરવાથી આપણે પ્રયાસ: આજીવન દવા વિના નિરોગી, સ્વસ્થ અને સદા આનંદમાં રહી શકીશું.

નિરોગી જીવનના ત્રણ સ્થંભ

બસ, આટલી જ જબરડાપે છે, પરંતુ પેટ એ કચરાપેટી નથી કે, તેમાં ગમે તે વસ્તુ, ગમે તે પ્રમાણમાં નાખી દેવાય. અણાંગહદ્યમાં કહ્યું છે કે, દદેકે સર્વદા માપ પ્રમાણે ખાંચું-ધીંચું જોઈએ. કેમ કે, માપસર ખાવા-પીવાથી જ જર્ઠરાનિ પોતાનું પચાવાનું કામ કરી શકે છે.

કહેવાય કે જેટલું ખાવાથી સુખપૂર્વક પચી જાય. જોકે, ધાળીવાર આપણે પેટમાં એટલું બધું ઠંડી ઠંડીને ભરતા હોઈએ છીએ કે તે આદારથી જ પેટનો જદરાજિન ઓલવાઈ જાય છે. આપણે એવી માન્યતામાં જીવતા હોઈએ છીએ કે, જે કાઈ જમીએ છીએ તે પચી જાય છે. ના, પાચનશક્તિને લાંબા સમય સુધી સતેજ રાખવા માટે હેમેશાં પાચનશક્તિની મહત્તમ ક્ષમતા કરતાં ઓછું જ જમાનું જોઈએ એ જ સાચું ડાલપણ છે. જેમ ચૂલામાં વધુ લાકડાં નાખવાથી અજિન ઓલવાઈ જાય છે, તેમ જ પેટ ભરીને જમવાથી જદરાજિન મંદ પડી જાય છે.

કેલિશાયમ ઘટવાનું કરણ એસીડીટી છે

વિશ્વભરમાં અનેક સ્વાસ્થ્ય સમસ્યાઓ સામાન્ય બની ગઈ છે. જેમાં જીવનશૈલીની પસંદગીઓ ખરાબ સ્વાસ્થ્ય માટે જવાબદાર પણિબણો છે. પછી ભલે અતિશય ખાવું અપ્રાકૃતિક ખાવું, વધુ પડતું સંકુચિત આહાર, ઉંઘનો અભાવ, વધુ પડતું વસનાનું સેવન અનિયમિત રીતે ખાવાની આદત, બળતરા કરનારા ખોરાક, ડેમિકલયુક્ત આહાર અને નિઝિયતા પણ સ્વાસ્થ્ય સમસ્યા માટે જવાબદાર છે. વ્યક્તિગત સ્વાસ્થ્ય પણ વ્યક્તિત્વના જીવનના સામાજિક માળખા પર આંશિક રીતે આધાર રાખે છે. જે વ્યક્તિ પોતાના સ્વાસ્થ્ય વિશે અવલોકન કરે છે અને અપનાવે છે તે પોતાના સ્વાસ્થ્યને મજબૂત કરી શકે છે. લગભગ વિશ્વની મોટા ભાગની વસતિ આજે એસીડિટીથી પીડાય છે. એસીડિટીથી પીડિત લોકો ખોરાક ખાય પછી અનનાળીના ભાગમાં હુંખાવો, ખાટા ઓડકાર, પેટમાં બળતરા, અપચો, કબજ્જ્યાત વગેરેથી પીડાય છે. આને જ એસીડિટી ગણે છે. ધ્યાન રાખવા જેવી બાબત એ છે કે આ કારણો સામાન્ય છે પણ એસીડિટી એ બધા જ રોગોનું મૂળ છે. આંતરિક બધા જ દુઃખાવાથી લઈ મોટા તીવ્ર પ્રકારના રોગ એ બધા જ એસીડિટીનું જ કારણ છે. બાહ્યરથી કાંઈ વાગવું કે અક્ષમાતના લિધી કોઈ તકલીફ એ આમાં સામેલ નથી. એસીડિટી ને જો સમય રહેતાં હૂં ર ન કરી તો સૌથી મોટી વાયિ તે કેલિશ્યમનું બગડી જવું કે પોરવાઈ જવું તે છે. કેલિશ્યમ બગડી જતા કે તેની તીવ્ર અધિત એસીડિટીને કારણે જ થાય છે. કેલિશ્યમ શરીરનો વિકાસ કરવા માટે મદદ કરે છે. જે હાડકાં, માંસપેશી દાંત, નાખ અને વાળને મજબૂત બનાવવા માટે જરૂરી છે. તેમ જ વિયામિન-ડી અને કેલિશ્યમ એકબીજાના અવશોષણ માટે જરૂરી છે. શરીરના અંદરનાં અવયવોનું સ્વાસ્થ્ય તેમ જ બહારના સંકમણથી લડવા માટે કેલિશ્યમ જરૂરી છે. અક્ષમાત કે માનસિક બીમારી વખતે કેલિશ્યમની જરૂરિયાત પડે છે. શરીર દરરોજ અંદાજે ૨૦૦મી ગ્રામ જેટલું કેલિશ્યમ પેશાબ વાટે શરીરની

બહાર ફેંકી દે છે.
એમની શવાનાં ધરાણોમાં જોડું એ

અસ્સાડાટા થવાના કારણામા જાછાન
તો આ કારણો લગભગ બધા જ જાણે
ઇં. અતિ ભારે ખોરાક ખાવો,
કોલ્ડફ્રીઝ, દારુ, તંબાકુ, ટ્રાથપેસ્ટ
વનસ્પતિ ધી (નકલી ધી) માં
બનતાં બિસ્કિટ, કેક, નાનાયારાઈ,
ખારી, ટોસ્ટ, આર્થસકીમ, કીમ
બિસ્કિટ, બ્રેડ, સાડર એ સૌથી
એવી વિષાં હોય નિયમિતીનીં;

છે. એસીડીટીને દૂર કરવા વપરાતી એન્ટાસીડ દવા જે શરીરનું કેલિથયમ ખોરવી નાખે છે. દવાના કારણે જઈભાં એસિડનો સ્નાવ વધતો જાય છે. પરિણામ સ્વરૂપ અપયન, ખાટા ઓડકાર, બળતરા વધી જતાં તે અભ્યરભાં રૂપાંતરિત થઈ જાય છે. એસિડનો સ્નાવ વધતાં શરદી, ઉથરસ, કાનમાં દુખાવો, ટોન્સિલ્સ, સાયનસ બહેરાપણું વગેરે એસીડીટીને લીધે જ થાય છે. ઘણાવાર લોકો કહે છે કે અમે અમુક ફળ ખાંધા કે ભીજાયા, કે વાયરલના કારણે શરદી થાય છે. આ તદ્દન ખોઢું છે. એસિડના વધુ સ્ત્રાવને લીધે આંખમાં પાણી આવે છે. કારણ એસીડીટીના કારણે લોહીનો પી. એચ. બગડતાં આંખના ડેઝાની અંદરના પાણીનો પી. એચ. બગડી જાય છે અને આંખની અલગ અલગ બીમારીઓ થાય છે. રક્તવાહિનીમાં પી. એચ. ઘટે એટલે ઓડિસજનનો પુરવઠો ઓછા થવા લાગે, શાસમાં લેવામાં તકલીફ થાય, આગસ જણાય. ખોરાક ન પચતાં ચયાપચયની નજીનું કામ વધે. પરિણામે થાઈરોઇડ લન્ડન્ડ બગડે છે. એસીડીટી થતાં ગળામાં તકલીફ, બોલવામાં તકલીફ થાય છે. એસીડીટી થતાં સાધારણ દુઃખાવો આર્થરાઈટીસ, હાડકાંદાં દુઃખાવો થાય છે. ત્યાંનું કેલિથયમ બગડી જાય છે. ફેફસાની અંદરના આવરણમાં દ્રવ છે તેનો પી. એચ., એસીડીક થતાં ન્યુમોનિયા, ટી. બી. જેવી બીમારી થાય છે.

ગર્ભશયમાં અને ફેલોપિઅન ટયૂબમાં રહેલો ચીકણા દ્રવનું પી. એચ. બદલાતા ગર્ભપાત, સંતાન ન થવું. ગર્ભદોષ જેવી તકલીફો થાય છે.

સ્નાયુઓમાં રહેલો દ્રવ બગડતાં હાથ પગમાં દુઃખાવ તેમ જ બુઝુંજરી જેવા રોગ થાય છે. પરંતુ વીર્યનો પી. એચ., બગડાના સંતાની અસે પોદેરની

राज थाय छ. पुरुषना वायना पा. अच. बगडा सत्ता अन प्राटटना तकलीफ थाय छे. भूत्रभागिणा-मस्तिष्कमा रहेलो द्रव (वाईट मेटर) बगडात्मा धाघार भाषास पशु जेतुं वर्तन करे छे. कोलेस्ट्रोल बगडावा के डायाबिटीस दे २-३ दिन तपाको वापर गर्नु चाहिए।

જેવી બીમારી પણ શરીરમાંનું પી. એચ. બગડતાં જ થાય છે.
શરીરનો પી. એચ. બગડવો એટલે જ અસ્સીડીટી અને એસીડીટી
થતાં કેલિથિપમનું બગડવું અને એનાથી બધી બીમારીઓ
થાય છે. એલર્જી મહુમેહ (ડાયાબિટીસ) કે અન્ય
બીમારીઓ એ વારસાગત રોગ એ સંપૂર્ણ રીતે

અનુવાંશિક નથી. આપડી ખુદની શક્તિઓની આજ્ઞાનતા જ આપડી વાખિઓને જમાવે છે. જે આપડી ખુશી અને આનંદને હણે છે.

એસીડીટી થતાં જ જાણી લેવું કે આપણાં ભોજનમાં નકામી ખાવાની વસ્તુઓનું પ્રમાણ કેટલું છે. તેનો ઉપયોગ સંપૂર્ણ બંધ કરી દેયો. એસીડીટી નાખું કરવા દારમને દેખીને એસીડીટીની વિશે

